

Прэзідэнт ЗША Дж. Буш абвясціў аб прызнанні Расіі, Украіны, Беларусі, Арменіі, Казахстана і Кыргызстана

Дзяржаўная Газета

Жыві,
Беларусь!

Орган
Вярхоўнага Савета
Рэспублікі
Беларусь

№ 247 (260) 27 снежня 1991 г. Пятніца.

ВЫДАЕЦЦА З КАСТРЫЧНИКА 1990 ГОДА НА
БЕЛАРУСКАЯ І РУСКАЯ МОВАХ.

Кошт: у розніцу — 10 кап.
падпісы — 3 кап.

ФАКТЫ АД АДКАМЕН- ТАРИИ УЖДЕНИЯ

Вкратце

Верховные Советы Туркменистана и Таджикистана ратифицировали Соглашение о создании Содружества Независимых Государств.
С 27 декабря железнодорожные кассы начинают продавать билеты на поезда международного направления только за валюту.
Оказание Японией экстренной помощи бывшим союзным республикам в размере 100 миллионов долларов начнется, по сообщению, в первой половине будущего года.
Со вчерашнего дня в денежный оборот введены металлические монеты достоинством 50 копеек, 1, 5, 10 рублей и банковские билеты (банкноты) Госбанка СССР достоинством 500 рублей.

Отдыхать будем. Но в другие дни

В целях создания благоприятных условий для отдыха трудящихся и рационального использования рабочего времени Совет Министров Республики Беларусь постановил перенести дни отдыха с субботы 28 декабря 1991 года на четверг 2 января 1992 года и с субботы 4 января 1992 года на понедельник 6 января.

Казино делает ставку на Горбачева

Передача контроля над ядерной кнопкой от Президента СССР к Президенту России произошла сразу же после выступления Михаила Горбачева по телевидению о своей отставке.

Как заявил Борис Ельцин, Горбачеву предоставляется пенсия в размере его нынешнего оклада — 4 тысячи рублей, а также дача, две автомашины и 29 человек охраны и обслуживающего персонала. За ним также сохраняется медицинское обслуживание.

О том, чем будет заниматься М. Горбачев на пенсии, пока ничего не известно. Ему поступило много предложений, приеме на работу в крупные международные институты, в том числе американского казино, которое предлагает ему зарплату в один миллион долларов в год.

На праздники «зайцев» ловить не будут

Бесплатно ездить в автобусах в новогодние дни смогут жители Могилева. Такой необычный подарок решили приподнести им несколько местных фирм, заранее оплативших проезд на городском транспорте за 31 декабря и 1 января.

И воруют тоже «по-советскому»

С ухудшением экономического положения в стране изменился и характер преступлений, совершаемых в отношении собственности граждан и их достоинства.

Всем известны факты, когда воры-домохозяйки выносили из квартир преимущественно деньги, драгоценности, дорогую аппаратуру и мебель. Сейчас же волна преступности из городов хлынула в их окрестности, разлилась по дачно-кооперативным товариществам. Берут с основного продукта, те заготовки и запасы, которые трудолюбивые граждане приготовили себе на зиму и на последующие трудные времена. По всей вероятности, трудные времена постигли и угловатый мир. Существовать погребом, полком, сарай. Забирают, не брезгуя, и старую одежду, постель, посуду. Известен факт, когда вор выкрал лампочку из люстры, предпринимая заставить на стул газету, впрочем, люстру забрали тоже.

Виталий ДАЛИДОВИЧ.

Рисунок Олега ПОПОВА.

Сроднился с моджахедами

ИСЛАМБАД. Бывший советский солдат, уроженец Харькова Николай Выродов, 10 лет пробывший среди афганских моджахедов, отказался возвращаться на родину.

С 1982 года он находится в одной из группировок моджахедов. «Я не пленник», — сказал Николай на встрече с вице-президентом России Александром Руцким. — Я не желаю возвращаться домой. А если когда-нибудь и приеду, то только по туристической путевке.

Руцкому с трудом удалось уговорить Выродова написать письмо матери. Николай также сообщил, что принял ислам, собирается жениться и жить в Афганистане.

РИА.

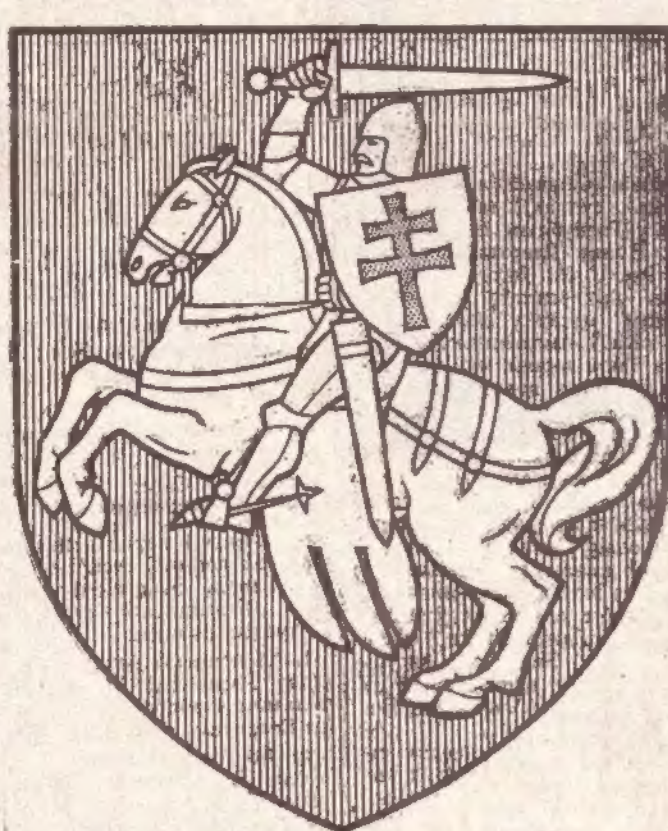
Взрыв в доме

Страшный случай произошел в деревне Лукин Смоленского района.

В одном из домов хозяйка поставила на плиту еду... Зажгла спичку, и вдруг — сильный взрыв. Погибла тринадцатилетняя девочка, мать же с тяжелыми ожогами доставлена в больницу.

Как сообщил сотрудник де-

Виктор АНАТОЛЬЕВ.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб зацвярджэнні эталона Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь і Палажэння аб Дзяржаўным гербе Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастанавіў:

- Зацвердзіць эталон Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь (прыкладзецца).
- Зацвердзіць Палажэнне аб Дзяржаўным гербе Рэспублікі Беларусь (прыкладзецца).

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШУШКЕВІЧ.

10 снежня 1991 г.
г. Мінск.

ПАЛАЖЭННЕ АБ ДЗЯРЖАЎНЫМ ГЕРБЕ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

1. Дзяржаўны герб Рэспублікі Беларусь (Палагон) з'яўляецца сімвалам дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь, адлюстроўвае гістарычны шлях Беларускага народа, шытавае існаванне і развіццё яго дзяржаўнасці.

Дзяржаўны герб Рэспублікі Беларусь — шчыт чырвонага колеру з выявай Палагон белага (срэбнага) колеру.

Выява Палагон уяўляе сабой узброенага конніка верхам на кані ў руху. У правай руцэ ён трымае гарызантальна падняты меч, у левай руцэ — шчыт, на белым полі якога шасціканковы залаты крыж. З левага боку ў конніка пахвы мяча, з-пад сядла звісае трохканцовая гунька (папона).

2. Выява Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь змяшчаецца:

а) на будынках Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, міністэрстваў, дзяржаўных камітэтаў Рэспублікі Беларусь і іншых падпарадкаваных Вярхоўнаму Савету і Савету Міністраў дзяржаўных органаў; на будынках мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў, судаў, органаў пракуратуры Рэспублікі Беларусь, на будынках дыпламатычных і консульскіх прадстаўніцтваў, гандлёвых устаноў Рэспублікі Беларусь, якіх знаходзяцца за мяжой;

б) у памяшканнях пасаджэнняў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Бе-

ларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў, а таксама ў службовых кабінетах старшын Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, старшын мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь, у залах пасаджэнняў судаў Рэспублікі Беларусь, у памяшканнях органаў запісу актаў грамадзянскага стану і памяшканнях урачэйстай рэгістрацыі нараджэння і шлюбу;

в) на пячатах і бланках дакументаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, яго Прэзідыума, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, міністэрстваў і дзяржаўных камітэтаў Рэспублікі Беларусь, мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў, іншых падпарадкаваных Вярхоўнаму Савету і Савету Міністраў органаў дзяржаўнага ўладу і кіравання Рэспублікі Беларусь, судаў і органаў пракуратуры Рэспублікі Беларусь, дзяржаўных нататарыяльных кантор Рэспублікі Беларусь, а таксама прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый рэспубліканскага і мясцовага падпарадкавання, якіх заканадаўствам Рэспублікі Беларусь дадзена права змяшчаць выяву герба на пячатах і бланках дакументаў, а таксама на бланках дакументаў камісій Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь;

г) на каштоўных паперах, аблігавых, паштовых марках і

латарэйных білетах Рэспублікі Беларусь;

д) на афіцыйных выданнях Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь;

е) на пашпартах грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, а таксама на дыпламатычных і іншых замежных пашпартах, якія выдаюцца грамадзянінам Беларусі;

ж) на пагранічных (памежных) слухах, што ўстаўляюцца на дзяржаўнай мяжы Рэспублікі Беларусь.

Заканадаўствам Рэспублікі Беларусь могуць быць прызначаны і іншыя выпадкі абавязковага змяшчэння выявы Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь.

Права карыстання выявай Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь прадпрыемствамі, устаноў і арганізацыямі, якія не названы ў гэтым Палажэнні,

можа быць нададзена толькі Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

3. Рэпрадуктаванне каліровай, графічнай і аб'ёмнай выявы Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь, незалежна ад яго памераў, заўсёды павінна дакладна адпавядаць эталонам каліровай, чорна-белай і аб'ёмнай выявы герба, якія прыкладваюцца да гэтага Палажэння.

4. Парадак вырабу выявы Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь, масавага тыражавання выявы герба, выкарыстання, захавання і знішчэння пячатаў з выявай Дзяржаўнага герба ўстаўляецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

5. Асобы, вінаватыя ў зганьбаванні Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь, нясуць адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб зацвярджэнні Палажэння аб Дзяржаўным сцягу Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастанавіў:

Зацвердзіць Палажэнне аб Дзяржаўным сцягу Рэспублікі Беларусь (прыкладзецца).

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШУШКЕВІЧ.

11 снежня 1991 г.
г. Мінск.

ПАЛАЖЭННЕ АБ ДЗЯРЖАЎНЫМ СЦЯГУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

1. Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь з'яўляецца сімвалам дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь, уяўляе сабой прававую палітыку, якая складаецца з трох гарызантальных палос рознай шырыні: верхняй і ніжняй — белага, а сярэдняй — чырвонага колеру. Адносна шырыні і даўжыні сцяга — 1:2. Сцяг маюцца на дрэву (флагштоку), якое фарбуецца ў залаты (охра) колер.

Пры цырымоніях і іншых урачыстых мерапрыемствах Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь выкарыстоўваецца на навуковых і ўстаноў, а таксама на будынках мясцовых Саветаў народных дэпутатаў і іх выканаўчых і распарадчых органаў, а таксама на марскіх суднах і іншых асобных плавучых асяродках, на якіх у якасці афіцыйных асоб знаходзяцца старшын Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і памятных дні;

2. Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь унімаецца: над будынкам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь — пастаянна, а таксама над будынкам, дзе праводзіцца сесія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, — на перады работ сесіі; над будынкам Прэзідыума

Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь — пастаянна;

над будынкамі мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў — пастаянна, а таксама над будынкамі, дзе праводзіцца пасаджэнне мясцовых Саветаў народных дэпутатаў і іх выканаўчых і распарадчых органаў, — на час правядзення пасаджэння;

над будынкамі міністэрстваў, дзяржаўных камітэтаў і ведамстваў, дзяржаўных і грамадскіх прадпрыемстваў, арганізацый і устаноў, а таксама на марскіх суднах і іншых асобных плавучых асяродках, на якіх у якасці афіцыйных асоб знаходзяцца старшын Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і памятных дні;

на будынках і сродках перамяшчэння дыпламатычных і консульскіх прадстаўніцтваў, а таксама на будынках гандлёвых устаноў Рэспублікі Беларусь, якіх знаходзяцца за мяжой, на марскіх суднах і іншых асобных плавучых асяродках, на якіх у якасці афіцыйных асоб знаходзяцца старшын Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і памятных дні;

на памяшканнях для галасавання — у дні выбараў і рэфэрэндумаў;

у аэрапортах чарэй Рэспублікі Беларусь згодна з вышэйшымі статутамі;

на пагранічных заставах і пралучэннях пунктах (мытах) дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь;

на марскіх суднах, якія з'яўляюцца ўласнасцю Рэспублікі Беларусь, суднах рачнога флоту Рэспублікі Беларусь;

на спартыўных асяродках — у час правядзення чэмпіянатаў і першынстваў Рэспублікі Беларусь, міжнародных спартыўных спаборніцтваў з удзелам нацыянальных зборных і ў час узгадарожжання беларускіх спартсменаў — пераможцаў міжнародных спаборніцтваў;

на іншых асяродках па рашэнні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Савета Мі-

ністраў Рэспублікі Беларусь ці мясцовых Саветаў народных дэпутатаў і іх выканаўчых і распарадчых органаў.

Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь можа быць узяты таксама пры цырымоніях і іншых урачыстых мерапрыемствах, якіх праводзіцца дзяржаўнымі і грамадскімі арганізацыямі, прадпрыемствамі, устаноў і арганізацыямі, у час народных, працоўных і сямейных свят і ў іншыя памятных дні.

3. Пры адначасовым узяцці Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь і сцягоў іншых дзяржаў Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь павінен быць узяты з левага боку, а сцягі іншых дзяржаў — з правага, калі ставіцца тварам да фасада будынка або флагштока. Сцягі дзяржаў размяшчаюцца ў афармленні парадкаў.

Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь размяшчаецца на адным узроўні са сцягамі іншых дзяржаў.

Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь на транспартных сродках (за выключэннем суднаў) размяшчаецца з левага боку ў напрамку руху, а з пра-

вага боку — сцяг іншай дзяржавы.

4. Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь амяшчаецца ў памяшканнях пасаджэнняў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў, а таксама ў службовых кабінетах старшын Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, старшын мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў, а таксама ў памяшканнях пасаджэнняў іх дэпутатаў Рэспублікі Беларусь.

5. У час жалобы на рашэнні Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь або Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь можа быць узяты ў жалобным афармленні. У гэтым выпадку да дрэву (флагштока) сцяга прымацоўваецца стужка чорнага колеру, канцы якой павінны з'явіцца да ніжняй часткі сцяга.

Пры ўзяцці сцяга на флаг-

штоку ў час жалобы сцяг прыскаскаецца на 1/3 даўжыні флагштока.

6. Выява Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь абавязкова змяшчаецца на павярхнях суднах, зарэгістраваных у Рэспубліцы Беларусь.

7. Выява Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь можа быць выкарыстана ў дзяржаўных мэтах у якасці дзяржаўнага і нацыянальнага сімвала такім чынам, каб пры гэтым не была правілена пашава да Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь.

8. Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь і яго выява незалежна ад іх памераў заўсёды павінны дакладна адпавядаць каліроваму эталону і схематычнай выяве, якія прыкладваюцца да гэтага Палажэння.

9. Асобы, вінаватыя ў зганьбаванні Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь, нясуць адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

10. Правілы прымянення гэтага Палажэння і парадак вырабу Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь устанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Па слядах пісьма

І Бог, і цар, і воінскі начальнік...

Не будзем пералічваць шматлікія абсурдныя факты, прыведзеныя ў пісьме, бо менавіта яны і сталі галоўнай тэмай размовы на агульным сходзе калектыву. На яго прыехалі і мы.

Гаспадарка мінскага аб'яднання «Гарызонт» размяшчалася на землях саўгаса «Бабруйск». Капальскага раёна 500 гектараў зямлі, жыццёва-добрая ферма на 114 гадоў, тэрафэрыя, парк сельскагаспадарчай тэхнікі — усё ўсё. Таму і калектыв тут невялікі, усяго 42 штатных работнікі. Кіраў гаспадаркай былы галоўны аграном Капальскага РАПа А. Кліменка.

Аднак прысцілі на гэты сход Аляксандр Кліменка не палічыў патрэбным. Відаць, яму не цікава, што думаюць пра яго людзі.

Усё было як патрэбна: кволам, рабочы прэзідыум, сакратар вёў пратакол. Аб чым гаварылі? Аб грубасці А. Кліменкі, аб зневажальных адносінах да рабочых і пенсіянераў, аб разбазарванні будматэрыялаў, аб нейкіх «сакрэтных» бар'ерах здымаў з тэлевізараў. Але лепш прадставім

слова самім удзельнікам сходу.

Р. Барай, аграном:

— Раней я працаваў у саўгасе «Доктаравічы». Пераехаў сюды, у Язвіны, паверыўшы абяцанням Кліменкі. А ён натхніў мяне малюваць залатыя горы: і кватэра будзе, і базу выдатную абудуюць. Што ж на самай справе? Колькі нам паступала будматэрыялаў? І куды ўсё падзеляў? Чаму наша ферма развалілася? Паспрабаваў пакавацца, але дырэктар адказаў: «Не лезь!» Як вядома, мы атрымліваем з «Гарызонта» тэлевізары. Частка іх разлагодзіла на чарзе на нашых работніках. Як? За дадатковую плату асабіста дырэктару — пару пляшак гарэчкі. М. Кацуру, Л. Станкевічу і А. Шахоўскаму даваліся дапаўняць менавіта такім чынам. А што стала з тым «вогністым» рухавіком, які нам быў дадзены? — фактычна падарылі — дасталі з

Ярцава? Збіраліся паставіць на службовы аўтамабіль інжынеру. Ды толькі гэта так і не здарылася: дырэктар пераважыў сваё дадому. Як ж адносіны ў Кліменкі да мясцовых пенсіянераў? Што і кажаць, яны частуюць дапамогай нам: і буртучка, і на прапону выхадзіць. Дырэктар жа нават збожжа ім не выпісаў, хоць і абяцаў. А адной бабунцы наогул адказаў: «Гэты месяц даўно на-а-а-а, паказвай у бок могілак».

М. Качук, шафёр:

— Я афіцыйна пацверджаю, што Кліменка падарваў з мяне дапаўняць гарэчкі за тэлевізар. Нагадаў і такі выпадак. Некай я вёз з Мінска тых ж тэлевізары. У дарозе мяне сустраў дырэктар і загадаў перасесці ў другую машыну. Я перасёў. Вечарам мне маю машыну вярнулі, але ўжо, натуральна, без «Гарызонтаў». Куды яны падзелься? Наогул, Кліменка часта тлумачыць знікненне тэлевізараў нейкімі бар'ерамі здымаў. Якія здымаў? У нас запчастак ад іх не дабавілася.

Кіраўнік ва ўсім павінен быць прыкладам для падначаленых. Гэта аксіёма. І калі гаспадарка хоціць уніз, то перш за ўсё варта пільна прыгледзецца да таго, хто яе ўважвае. Як, скажыце, можа быць аўтарытэт у дырэктара, калі ён за законана вызначены тэлевізары патрабуе ад рабочых пляшкі?

Калі ж гаварыць сур'ёзна, то тут вельмі моцна папахвае крыміналам. Гэта сама сапраўды хабар.

Калі ж гаварыць сур'ёзна, то тут вельмі моцна папахвае крыміналам. Гэта сама сапраўды хабар.

Калі ж гаварыць сур'ёзна, то тут вельмі моцна папахвае крыміналам. Гэта сама сапраўды хабар.

Калі ж гаварыць сур'ёзна, то тут вельмі моцна папахвае крыміналам. Гэта сама сапраўды хабар.

Калі ж гаварыць сур'ёзна, то тут вельмі моцна папахвае крыміналам. Гэта сама сапраўды хабар.

Калі ж гаварыць сур'ёзна, то тут вельмі моцна папахвае крыміналам. Гэта сама сапраўды хабар.

Калі ж гаварыць сур'ёзна, то тут вельмі моцна папахвае крыміналам. Гэта сама сапраўды хабар.

Кліменку закона — ёсць дакументы.

Зразумела, закона можна выпісаць матэрыялы і на пяці склеп, і на шосты. Толькі вось чамусьці іншымі гэтага закону не хапае і на адзіны.

Наконт будматэрыялаў. Два разы наш будзель Піварава на сваім ЗІЛ-130 (адзін раз — 19 кастрычніка) вазіў цэглу, шчыты, цемент, шырф у Рудзенск. Каку? Ды ці гэта, так сказаць, эпідэмічныя выпадкі? Матэрыялы даўно транжырацца направа і налева. Усе памятаеце, як некай шафёр Кліменкі пайшоў у водкуп. Дырэктар замест яго часова аформіў свайго сына. На сына ж вышліся пунёўкі. Ды толькі хлопца ніхто на працы не бачыў — усюды сядзіў сам Аляксандр Кліменка. Але зарплата на сямя атрымалі. Гэта справядліва? Складаецца такое ўражанне, што многія рабочыя ВА «Гарызонт» і не падарожваюць аб'явіцца тут падобнай гаспадарцы аб'яднання. І вось чаму. Вышчю мы аддаём на камбінат у Баранавічы. Адтуль — тушоўка, на якую Кліменка адразу ж на-

кладвае сваю руку, распараджаецца ёй асабіста. Каку хоча, таму і дае. Завалдае нам на перападзе. Набор матэрыялаў, які пералічыў інжынер, прама-такі прасіцца на ладу. Чыю? Пэўна, УБКСУ зноў дае адка і калі-небудзь раскажуць пра гэта рабочым. Можна і пра тушоўку раскажуць Відавочна ж адно: А. Кліменка ў сваёй гаспадарцы нібы і Бог, і цар, і воінскі начальнік.

Галасавалі тайна, з захаваннем тут жа выпрацаванай працэдур. Зала забурліла, жалі аб'явілі вынікі: за неадвер — 25 чалавек, супраць — 2, адзін бюлетэнь прызнаны неспраўдлівым.

Ці патрэбны ім такі кіраўнік? Слова і за работнікамі УБКСУ МУС рэспублікі. Калі яно прагучыць, мы нічога звернемся да гэтай гісторыі.

Сяргей КВІТКЕВІЧ, загадчык аддзела сельскай гаспадаркі капальскага раённай газеты «Слава працы».

Іван ГЕРАСЮК, аглядальнік «Народнай газеты».

ЗАРУБЕЖЬЕ

© ТАСС © «Народная газета» ©

Партнеров

станет больше...

К началу будущего тысячелетия число партнеров Европейского Сообщества достигнет 24 или 25 — такой оптимистичный прогноз высказал в интервью «Индепендент» он Сан-ди президент комиссии Европейского Сообщества — исполнительный орган ЕС Жак Делор. Он подчеркнул, что сейчас Сообщество открыто, и может появиться другая концепция его будущего устройства, идея интеграции может заменить новую форму более тесного сотрудничества. По его мнению, это будет больше модель конфедерации, а не федерации.

Иммиграция

продолжается

Комментарий террористической акции в Буапеште в отношении автобуса с евреями из бывшего Советского Союза, министр по делам иммиграции Израиля Ицхак Перец заявил, что она не повлияет на приезд евреев в Израиль. Председатель комиссии кнессета (парламента) по делам иммиграции Михаэль Клейнер призвал закрыть транзитные пункты. «Вместо того, чтобы тратить на них миллионы», — сказал он, — еврейскому агентству следовало бы активнее развивать прямые рейсы между бывшим Советским Союзом и Израилем».

СНГ — эскиз...

«Содружество», созданное в Алма-Ате, пока едва различимый эскиз, пишет французская газета «Монд». Вычеркнутая из всех списков страна, какой бы искусственной она ни была, не может исчезнуть бесследно. В повседневных реалиях «советизма» суждено намного пережить себя. И все же, казалось бы, мифологизированное и непременное Алма-Атинское соглашение основывается на важной договоренности.

ности: Россия получила, что хотела, но в обмен она признала нерушимость границ со своими соседями. В этом — главное достижение, в особенности для Украины и Казахстана, значительную часть которых составляет русское население.

Безопасность

гарантируем...

Президент КНДР Ким Ир Сена требует официального подтверждения администрации США полного вывода ядерного оружия из Южной Кореи для подписания Пхеньянского соглашения о гарантиях ядерной безопасности.

Виват,

Содружество!

Министр иностранных дел Румынии Адриан Нэстасе заявил, что его страна приветствует создание Содружества Независимых Государств и очень внимательно следит за развитием событий в бывшем Советском Союзе. Выступая на предпринятой встрече с журналистами, он подчеркнул: «Я думаю, что своим присоединением к Содружеству Молдова в какой-то степени хочет избавиться от бывшей империи. Поэтому мы не должны поддаться соблазнам (добавляясь присоединения Молдовы к Румынии), а стремиться к развитию с ней широких контактов в политическом, экономическом и культурном плане».

Европейское Сообщество с удовлетворением воспринимает решение о создании Содружества Независимых Государств, говорится в заявлении Европейского Сообщества и других республик бывшего Советского Союза, которое было распространено в Гааге и Брюсселе по итогам состоявшейся в бельгийской столице встречи министров иностранных дел ЕС.

Личный взгляд

Нет денег — не рожай

Женщина ждет ребенка — это глубоко личное дело каждой семьи. А если это четвертый или, скажем, восьмой по счету? Все равно личное дело? Дети, как известно, заводят под свою ответственность, превращаются в прихлебательные денежные затраты, положенные с жильем, обстановкой в семье. Так почему же эту свою личную ответственность многочисленные матери предлагают разделить с ними государство? И не просто предлагают, а требуют, пишут в газеты, ходят по инстанциям. Казалось бы, уж чего проще: если нет возможности

сти воспитывать такое количество детей — не надо их заводить. Но парадокс ситуации еще и в том, что зачастую именно малоимущие семьи становятся «многочетными». А потом выясняется, что все мы им должны: квартиру вне очереди, товары со скидкой, гуманитарную помощь из-за рубежа... И тут каждый человек вправе спросить: почему, собственно, мы им что-то должны? Почему дефицитные детские колготки, к примеру, должны достаться не моей единственной внучке, а детям из многодетных семей? Я не говорю сейчас о семейных детских домах, здесь многодет-

ЗДЕСЬ — СТАРТ К УСПЕХУ
МИНСКОЕ ПТУ № 221 КУЛИНАРИИ
объявляет набор

ГРАЖДАН НЕ МОЛОЖЕ 18 ЛЕТ
в ГРУППЫ ПЛАТНОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ по профессиям: ПОВАР, БАРМЕН, КОНДИТЕР, БУФЕТИЕР, ОФИЦИАНТ.

Срок обучения 3—5 мес. с отрывом и без отрыва от работы.

Запись в группы с 16 до 19 час.

НАЧАЛО ЗАНЯТИЙ — 20 ЯНВАРЯ.
ОБРАЩАЙТЕСЬ ПО АДРЕСУ: 220021, г. Минск, Партизанский проспект, 70 а (в здании ресторана «Сосны»).

ТЕЛ. 45-02-03.

ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ ВЫ НЕ ПОЖАЛЕЕТЕ!

УВАГА!
ПЕРАДНАВАГОДНІ РАСПРОДАЖ!
«ДАЙНОВА»
запрашае на пераднавагодні распродаж
мікракультураў 12-разрадних
з друкуемым прыстасаваннем і двухколерным друкам.
Гэтыя калькулятары незамёныя ў банкаўскіх і бухгалтарскіх аперцыях.

ЦАНА НА РАСПРОДАЖІ КАЛЬКУЛЯТАРАУ НА 30% НИЖэйШАЯ ЗА ПАСЛЯНАВАГОДНЮЮ.

СПЯШАЙЦЕСЯ, КАБ НЕ СПАЗНІЦА ЗА НАБЫЦЦЕМ КАЛЬКУЛЯТАРАУ ПА СТАРЫХ ЦЭНАХ.

ТЭЛЕФОН 58-87-04.

«ДАЙНОВА» ТАКСАМА ПРАПАНАУЕ:

- АКУРАТ У ТЭРМІН;
- ТОЛЬКІ ЗА РУБЛІ;
- БЕЗ ЛАПЯРЭДНІЯ АПЛАТЫ;

«ДАЙНОВА» АКАЗВАЕ ПАСЛУГІ:

- ▲ ВІДЭКАСЕТЫ;
- ▲ ПЕРСАНАЛЬНЫЯ КАМП'ЮТЭРЫ;
- ▲ ТЭЛЕФАКСЫ;
- ▲ КСЕРАКСЫ;
- ▲ АУТААДКАЗЧЫКІ.

ПА НАБЫЦЦЮ АКЦЫЯ І БРОКЕРСКІХ МЕСЦ НА БЕЛАРУСКІ ФОНДАВЫ БІРЖЫ, ЦЭНТРАЛЬНАЯ БЕЛАРУСКАЯ БІРЖА «ПЛОДЫ», ЛАТВІЙСКАЯ УНІВЕРСАЛЬНАЯ, КАЗНАСКАЯ, КАЛІНІГРАДСКАЯ ТАВАРНА-ФОНДАВАЯ І ІНШЫХ БІРЖАХ.

- ▲ Мінімальныя брокерскія працэнты;
- ▲ Максимальныя магчымасці па куплі-продажу тавараў народнага ўжытку, прамысловых прадукцый, сыварыні і прадуктаў нафтаімі;
- ▲ Найхутчэйшыя закупкі і найхутчэйшую рэалізацыю на ўсіх пералічаных і Мінскай біржах ГАРАНТУЕ «ДАЙНОВА».

Званіце па тэлефоне 58-87-04.

Факт

Проверка на дорогах

Таможенный досмотр граждан вводится на всех выездах из Новороссийска.

Однако сотрудники ГАИ считают, что эта мера, увы, не даст результата. «Контроль надо начинать с предприятий торговли и складов, откуда товар отпускается «налево», — отметил руководитель комиссии по организации таможенного досмотра Александр Остроглазов.

РИА.

3 замежнага дзёння

ВОСЕМ ДЗЕН
У НЯМЕЦКІМ «ПАЛОНЕ»

Не ведаю, як хто, а я ляцеў у Федэратыўную Рэспубліку Германію, каб не толькі пацвітаваць мацаваннем сувязей паміж гэтай краінай і нашай Беларуссцю, але і адчуць сапраўдную заходнюю свабоду. Хоць бы на некалькі дзён. Памыліліся: апынуўся ў палоне. У палоне нямецкай гасціннасці і высокай цывілізацыі, у палоне моцных уражанняў...

Скажу шчыра: за восем дзён я, як, напэўна, і мае калегі па дэлегацыі, якую ўзначальваў намеснік Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь М. Дзямчук, не ўбачылі «загігнанага капіталізму». Наадварот, у першых гадах знаходжання на нямецкай зямлі заўважыў, якая відэаочная мяжа праявілася паміж той сістэмай, якую мы дзесяцігоддзямі ўсхвалялі на ўсе лады, і тым, якім лепшай у свеце, і той, якую мы, сапраўды, называлі адміраючай. Хоць, прабадце, можа, я нешта блытаю? Можна, там, у заходняй Германіі, даўным-даўно пануе не капіталізм, а ўладарыць той сацыялізм, які, як нам казалі, набліжае камунізм?

Але я ўзяўся за пераход да дэталізаваных разважанняў, а таму буду бліжэй да канкрэтыкі. Так здарылася, што ў Дзюсельдорфе, сталіцы зямлі Паўночны Рэйн-Вестфалія, мы дабіраліся з перасадкай у Берліне. З аэрапорта былой Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі прышліся адрыва пераляжыць у аэрапорт, які знаходзіцца на ўскраіну былога Заходняга Берліна. Як толькі селі ў аўтобус, адзін мой сябар пажартваў:

— Глядзі-гледзі, смешна столькі, як у Маскве вакол Беларускага вакзала...

Вя, вядома, перагнуў, але і я здзіўліўся: у Германіі— неахайнасць: паабалалі дарогі па-расійску паперы, рэшткі політэлефанавых плёчкі, дрот, некалькі кінуўся ў ўшчэнт абрабаваным старым аўтамабілі. Але ж мы ехалі пакуль што, як кажуць, па нашай, сацыялістычнай Германіі...

Па нямецкай зямлі мне раней не даводзілася ступаць, і даволі вострае ўспрымання навакольнага свету магло быць звязана з такой акалічнасцю: усе жас — у школе, і ва ўніверсітэце, і на працы многіх гадоў працы — у мяю галаву ўсімі ідэалагічна-дагматычнымі сродкамі ўбівалі стэрэатыпы накіхталі таго, што ГДР — адна з самых эканамічна развітых краін сацыялістычнага лагера, што культура людзей там на тры галавы вышэй, чым у савецкай. Гэта, бяспрэчна, так. І ўсё ж калі ў Германію адставадала ад «капіталістычнай Германіі» так, як на добрай шашы адстае вярблюд ад хуткаснага сучаснага аўтамабіля.

— Эх, нам бы такую дамоўку, якую мае цяпер былая ГДР ад заходніх немцаў, — уздыкнуў на дарозе Васіль Севаст'янавіч Ліонаў, наш гадальны прадстаўнік. — Ведаеце, толькі за гэты год у рэканструкцыю гаспадаркі ўсходняй зямлі будзе ўкладзена звыш ста мільярдаў марак.

Мэта — хутчэй, як мага хутчэй падцягнуць эканоміку даўнячай часткі Германіі. Пазней нам раскажыць, што як толькі была знесена сумававадзёная берлінская сцяна, за захад на ўсход днём і ноччу пайшлі цяжкія і будаматэрыялы, тэхніка, і без таго, перагружаны аўтабаны ўзлілі на свае палкі дадатковыя тавары і тавары цэнтаў з тэрыторыі таварыства для пераказі іх на ўсходнюю Германію. Ажаль у адзін дзень у былой сацыялістычнай краіне адбылася замена кіравніцкай і інжынерна-тэхнічнай работніцкай многіх буйных і сярэдніх прадпрыемстваў на спецыялістаў з Федэратыўнай Рэспублікі Германіі. Па адной прычыне — сітуацыя, звязаная з кірункам «эканамічнай эканомікі», патрабуе ад кадраў такога ўзроўню ведаў, такіх практычных навыкаў, такога рынацкага мыслення, што большасць кіравнікоў, выхаваных на лозунгах, напісаных у Крамлі, і не сіліся.

Не, не называюць акупантамі ва ўсходнім Берліне тых, хто прыхаў ці ішоў прылажыць альбо прыляжаць у заходніх раёнах, каб з сапраўднай нямецкай адказнасцю ўзяцца за перабудову той часткі Германіі, якой гісторыя было наававана шмат з таго, што супярэчыць прыродзе нацы, прыродзе развіцця грамадства. Дарэчы, дзе, скажам, Бон, Кельн, Мюнхен, Дортмунд — сотні кіламетраў адзінлясця гэты гарады ад Берліна. Але ніякая адлегласць не можа быць перашкодай, калі сувязіныкам патрэба дамоўка. У самалёце я разгаварыўся з адным, які меў падарожныя ўспаміны інжынерам, які дзень праз дзень лятае ў розныя гарады былой ГДР, каб даць каштоўныя наравы, практычнавалі ход рэалізацыі расправаваў іх праектаў. Многія спецыялісты, высокакваліфікаваныя рабочыя, якія прымаюць удзел у рэканструкцыі эканамічна ўсходняй Германіі, перайшлі на вахтыны метад — прылятаюць ці прыляжаюць да сваіх сем'яў толькі на выхадны альбо на перыяд кароткіх адпачынкаў.

Што цікава — калі тэрыторыя былой Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі цяпер падобная на гіганцкую будучыню плянкі, то другі бок Берліна, які мне здаўся, быццам бы ўсё захапіў, калі не сказаць — вымерла. Сапраўды, у заходняй Германіі новабудулі амань не бачна. Тут даўным-даўно ўсё абдулава. Ды яшчэ які Пераязджаеш з усходняга Берліна ў заходні — і быццам апынаешся ў інаш, зусім не нямецкай краіне. Не ўбачыш ні смешна бабалал дарогі, ні недагледжаных абудаванняў, ні старых, лабітых аўтамабіляў, ні ржавых палёжак у аэрапорце і на чыгуначным вакзале. Прынамсі, калі мы трапілі ў аэрапорт Заходняга Берліна, кантрастыя паміж былой ГДР і ФРГ узмацілася. Тут я не сустраў людзей з аваскамі ў руках альбо з суджуджымі, пераважанымі вяржакі і перакінутымі цераз плечы. У заходнеберлінскай аэрапорце — як у высакілаісмы атэлі: ўсё прадугледжана для таго, каб чалавек не адчуў нейкую няярэчасць, не патрыўці марна ніводнай хвіліны часу. Не трэба хвалявацца за рэчы — яны ў поўнай захаванасці будучы дастаўлены да аўтамабіля ці да месца вашага адпачынку. А адпачыць тут ёсць дзе — і рэстаран, і кафе, і розныя залы, і...

У нас адна гадзіна, праведзеная на чыгуначным вакзалі ці ў аэрапорце, можа каштаваць аднаго года жыцця. Адны чэргі ля кас за білетам — пекла, з якой вываляешся ледзь-ледзь жывым. Не ведаю, як купляюць білеты ў Германію, але ні адной чэргі ў месцах масавага перамяшчэння людзей я не ўбачыў.

Успамінаю. Перад адлётам з Дзюсельдорфа ў нас было ў запасе хвілін сорак. Падняліся ў залу чакання. Мяжыя канцы, столкі, газетны падборкі... Пасярэдзіне — бугет самаабслугоўвання. Усё на аўтаматы. Каб наліць у кубачак кавы, не трэба круціць кран улева-права — дастаткова на агульнай панелі звай-

сці ўжоўны значок і прыкласці да яго палец. А дэпалава выпрямлення справу аўтаматыка — і піце на здароўе каву.

У складзе нашай дэлегацыі было некалькі беларускіх журналістаў. Нататкі аднаго з іх былі надрукаваны некалькі дзён таму. Мой калега напісаў: «Я не буду гаварыць вам, чым нас кармілі. Дзевяць дзесятых таго я не толькі ніколі не каштаваў, але і не ведаю, як гэта называецца. Я не буду гаварыць, чым нас палі, каб не выклікаць нягавісць да аўтара». Што ж, я не супраць таго, каб мой сябра пачаў сам вырашаць, пра што прасмаваць чытачам сваёй газеты, а пра што прасмаваць чытачам зашліта гаворка пра абслугоўванне, харчаванне, то я заўважу: у нас чалавек існуе для сферы абслугоўвання, а ў Германіі, наадварот, — сфера абслугоўвання існуе для чалавека.

Прапісаны ісціны, скажуць найбольш дасведчаныя чытачы. Што ж, прымаю крытыку — сапраўды, пра цывілізаваныя заходніх краін, у тым ліку і Федэратыўнай Германіі, пісаная перапісана. Але ж чаму мы не можам гэтым пахваліцца? Ці не таму, што чытаем і не задымаемся — што і для каго стварэцца, як зрабіць, каб чалавек адчуваў сябе чалавечым — не толькі дома, але і на працы, на вуліцы, у магазіне, на вакзале... Бадай, не перабольшу, калі зазначу: нам трэба стварыць такія ўмовы, каб тыя, хто займаецца аказаннем паслуг, знаходзіліся на кліента на канкурэнтнай аснове. І ніякай дзяржаўнай алекті, ніякага мананалізму. Лепшая рэклама сервісу — аказанне паслугі на самым высокім узроўні. Менавіта аб гэтым вымушаны пастаянна думаць, напрыклад, гадальны Дортмунд, Дзюсельдорф, выскі професіяналізм якіх я проста зачараваўся. Прадавец не чакае, пакуль ты ў яго спытаеш — ён першы гэта зробіць. І абавязкова з усмешкай, цёплым позіркам. Выбраць доўга не трэба — усюды ўсё ёсць. Ад туалета нага мыла да рэвалюцый і супер-аўтамабіля.

Наогул, у мяне склаўся ўражанне, што ў ФРГ тавары не вырабляюцца, а зваляюцца з неба, прытым усё наахвочна працуе ў сферы паслуг. Па колькасці насельніцтва той жа Дортмунд нагадае прыкладна наш Гомель. Але калі браць узровень паслуг, то розніца проста велізарная. Я не беру тых жа магазінаў іх іх, адзасці, больш, чым пакупнікоў. Мяне зацікавіла, што ў горадзе ёсць для моладзі і звыш дзевяці: Дом імя Дзітрыха Келіна, Дом імя Фрыца Хэнслера, 20 маладзёжных цэнтраў правядзення вольнага часу і 25 клубуў для дзяцей і юнацтва. І маладзёжная адкаўнацыйны цэнтр, 9 гравых таварыстваў, 362 плясцоўкі для гульніў... Можна працягнуць спіс спортыўных абудаванняў, паркаў, музеюў — ды шмат чаго інаша ёсць для дортмундскай моладзі. Як, дарэчы, і для іншых катэгорый насельніцтва.

Што ўбачыў сабой, напрыклад, казіно «Хоэн-Зібург» ў 18 стаю для гульні ў рулетку, 2 стаю для гульні ў бакара і 5 для гульні ў «Блэк Джэк». 160 гульніў аўтаматыў. При вялікай зале казіно—тастрайна, разлічаная на гульніў розных густаў, рэстаран з адкрытай тэрасай, рэстаран з французскай кухняй «Гурмэ» закусачна...

А калі табе не 20, не 30 і не 40—50 гадоў? Памітаюцца часам, калі нашыя цэнтральныя выданні з нумараў і нумары змяшчалі адны абзодзеныя людзей заходніх краін. Не ведаю, глядзіце на капіталізм без прырас. Яны часта патуеце ў нас музыку на вуліцах плошчаў? Хіба што ў вялікае святы і ў вялікім горадзе. А ў Германіі музыка спадарожнічае на кожным кроку, і гэта наладзілі асаблівыя наставы, я кажаў бы, справя стварэнню асаблівага асяроддзя. Дарэчы, у іх афіцыйныя мерапрыствы неаднаўдзі сустрапаюцца ў цэлым, чыста дэмакратычна, у адзін з дзён нас запрасілі ў Дзюсельдорф на свята, звязанае з ўсхваляеннем сацыялізама на свята, якая воль ўжо 25 гадоў з'яўляецца тут кіруючай. У шкільным парладзе палачы сабраліся некалькі тысяч чалавек. Не, людзі не прышлі слухаць урачыныя праваны, прымаў рэзалюцыі і пастановы. У розныя месцы гучала музыка аркестраў, а людзі калзілі ад століка да століка, падмаілі бакалы з шампанскім, півам, віном, каньяком і вялі протэсты і жніццёвыя гаворкі. А калі і падыходзілі да мікрафонаў афіцыйныя дзеячы, дык на хвіліну — іх словы былі протэстамі, як само святы.

А ці ж не запамінаюцца тыя перадавагодныя кірмашы, якія мы бачылі ў вялікіх і малых гарадах? У самах бойкіх месцах гадальны ставіць свае работы таварыства, адзасці, усё насельніцтва. Зноў жа абавязкова гучыць музыка, чутым песні, жарты... Адым словам, у людзей перадавагодны наставы, яны вяселіца.

Візіт нашай дэлегацыі ў Германію — гэта, безумоўна, не турксыцкая экскурсіі. І мая дадача заключаецца не столькі ў тым, каб перадаць свае змяжынальныя ўражанні аб гэтай краіне, яе людзях, колькі ў тым, каб расказаць пра тыя канкрэтныя мерапрыствы, якія прынясуліся ў рамках візіту і якіх прынясуць карысці нашай рэспубліцы. Закажу, разам з намеснікам Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у Германіі былі нашы дэлегаты, спецыялісты, навуковыя, прадстаўнікі дзяржавы і гаспадарчых структур. Аб тым, у якім напрамку ідзе ўмацаванне сувязей паміж дзяржавамі суверэнітэтных дзяржаваў — Германіяй і Беларуссцю, — я паспрабую расказаць у наступным нумары.

Іосіф СЯРЭДЗІЧ.

Мінск — Берлін — Дзюсельдорф — Дортмунд — Мінск.

ЖЕСТОКИЙ ПРОИЗВОЛ

пытались учинить облученные властью
начальных классов 181-й школы города Минска, но забастовка
второклассников помогла восстановить справедливость

Из-за чего разгорелся конфликт между директором школы Людмилой Николаевной Белоусовой и учительницей начальных классов Светланой Чирковой, сейчас никто толком и не вспомнит. Даже они сами. Мало ли мелких споров бываает в трудовом коллективе.

Сказать, что у Чирковой неуживчивый характер, тоже нельзя. Разве что слегка рекаовата в разговоре да неприкрытому к неадекватной обиде. Так ведь это тоже позиция, которую очень немаловажно иметь молодому человеку в наше время. Но...

Попробовав, например, Светлана отстаивать свои взгляды на учебный процесс, и манера ее поведений трансформировалась в докладную на имя директора в следующей словесной форме: «Не выполняете замечаний заучу школы. Слабо подготовлена теоретически». И директор, конечно же, понимает своего зама: может ли 22-летняя Чиркова тягаться в знаниях педагогике с Тамарой Владимировной Юзюхович, которая до пенсии проработала в системе органов народного образования, даже числилась в штате республиканского института усовершенствования учителей?

Вообще, надо сказать, за классом Светланы Чирковой у руководства школы был особый прискорб. Не повезло, считали, детям еще в первом классе. Учительница Важики не смогла дать тех знаний, которых требовал естественный белорусскоязычный класс. Более того, проблемы в своих знаниях Важики компенсировала жесткостью по отношению к детям. Дошло до того, что одному из первоклашек в порыве гнева учительница чуть не оторвала ухо...

Во избежание огромного скандала быстроже заняли дело, перевели Важики в другой класс. И тут пришла Чиркова с ее педучилищским образованием и справкой об учебе в пединституте на заочном отделении. Белоусовичкиных кадров в школе

не было, и за нее ухватились, как за спасательный соломинку. Класс-то в наше время перепрофилирован на русский язык было бы, но крайней мере, не-етично.

На удавление педколлектива и на радость родителям, дела у молодой учительницы пошли очень даже неплохо. Буквально все ученики подтянулись, стали показывать соответствующие программы и их возрасту знания. Здесь и последовала проверка со стороны Юзюхович. Потом вторая, третья. Ничего в этом противостественного не было. Так устроена жизнь каждой школы. Но что из этого вышло, мы уже знаем.

То ли с этого момента, то ли с приходом в класс воспитательницы группы продленного дня Л. Иваненко, женщины своеобразной, жизни в микроколлективе изменилась круто. Чиркова по неопытности отвечала окровенностью на откровенность, коленостью на коленость. Это все становилось известно не только директору школы.

Часту терпения переполнила докладная Иваненко о том, что якобы Светлана Михайловна Чиркова бьет указкой по голове своих учеников. Представляете, какой зарыв декогования вызвало это сообщение у директора школы.

Тут же организовывается проверка фактов. Другой заучу школы Леонид Абрамович Марын в докладной напист: «Учительница С. М. Чиркова действительно избивала учеников П. Лысенко, В. Лесникова, В. Буглака, И. Шинкаревич. Факты избивания выяснены в устной беседе с учащимися».

Воспоследили эта клевета не подтвердилась. Тем не менее докладная Марына даст повод Белоусовой предложить Чирковой: «Или мы увольним тебя по статье за совершение аморального проступка, или увольняйся по собственному желанию. Хватит нам экспериментов над этим классом».

Не искусная в перепетях закулисной борьбы, где уж ей с такими зубрами тягаться, быстро написала заявление и дала ходу в другую школу. Ей, только что вырвавшейся из района, засыпанного черныбыльским пеплом, надо было на что-то жить в Минске. Да и за угол вон какие денежки отдавать приходилось.

Конфликт на этом, возможно, и погас бы, если бы не третья сторона — дети, многочисленные второклассники из 181-й минской. Получив третью учительницу за полтора года, они почувствовали сразу — это не Светлана Михайловна. Чуткие родители уловили изменение в детях и не захотели больше экспериментов над малютками. А виновку в суть разогласил директор школы и учительницы, которую просто выгнали, подняла бунт. Письма-пробсы о восстановлении справедливости легли на стол тогдашнего министра народного образования республики М. Демичева, председателя Комиссии Верховного Совета республики

и в кабинет министров. Не отреагировав как следует на крик душ родителей, «сплавив» их жалобы в Московский РОНО города Минска, с ведомою которого и вершился произвол.

Подобная реакция «верхов» развела руки директору школы и ее заучам. Они проводят несколько проверок знаний у учеников. И приходят к выводу: оценки многим завышены. Небезызвестный Леонид Абрамович Марын без именьюсы на то прав оценки в журнале переправлял. О чем, думается, впоследствии не раз пожалел. Ибо по настоянию сменявшего свое мнение РОНО через некоторое время директором школы Белоусовой Марыну за подставкою оценок объявлено замечание. Мягко? Конечно. Но

чтобы открыто объявить, что оно не заинтересовано в повышении уровня рождаемости, государство продолжает поощрять многодетные семьи своими подачками.

Поразмыслим здраво: зачем на данный момент государство дети, которых оно не в состоянии накормить толком, одеть, обустроить, дать минимум культуры? Я уже не говорю о матерях, которых государство не в состоянии освободить от работы. Мне баулет возмражать, говоря о природе населения, о воспроизводстве рабочей силы и т. д. Одно могу ответить: я не знаю,

зачем стране на данный момент прирост населения, но знаю точно, что уже существующему населению в большинстве своем жить негде и не на что. Я тысячу раз за милосердие к инвалидам, пожилым людям, сиротам, словом, к людям, попавшим в тяжелые обстоятельства, но по своей вине. Но ведь детей-то заводят сознательно. В экономически разваленном государстве каждый здравомыслящий человек должен рассчитывать только на себя, а не на подачку государства.

Светлана СМОЛЬСКАЯ.
г. Борисов.

Например, почему отмахнулись от чужой беды в Министерстве народного образования и в комиссии Верховного Совета? Почему шли на поводу у Белоусовой, а не действовали в рамках законов другие исполнительные государственные учреждения? Почему подколлектив раздирают распри, от которых страдают дети? Почему такие, как Белоусова, руководят педагогическими коллективами?

Вчитайтесь в предлагаемые ниже слова коллег Людмилы Николаевны на одном из собраний и вы поймете, что конфликт с Чирковой — всего лишь жалованная часть айсберга, а действия всех безучастных должностных лиц на высоких инстанциях — всего лишь действия являющихся системы. И так, строки протокола:

ПОЗДНЯКОВА. Я пострадавела за то, что говорила всегда правду.

СЕЛЮКОВА. Почему такая текучесть кадров в школе? Потому, что здесь нет порядка, нет дисциплины.

УСЕНКО. У безликого директора и безликая школа. Будна на то моя воля или власть, я бы приказала сделать должностного директора школы только выборной. Я не хочу работать в заосте, который насаждается у нас дирекцией.

На этом собрании работу администрации школы из 45 человек 33 признали неудовлетворительной.

Этот факт был известен далеко за пределами школы. Все, однако, тихо-мирно забылось. Забылось бы и у Чирковой, Уверен. Ведь тянули административный воз все те же исполнители на всех уровнях.

Во вменялись дети. Бедные, несчастные пока второклашки. Мне перед ними стыдно. А стыдно ли чиновникам?

Виктор ХОРОШКО, обозреватель «Народной газеты».

Выше, выше...

ТАЛЛИНН. Индекс стоимости жизни в Эстонии за год вырос в 3 раза, сообщает департамент статистики республики.

Продовольственные товары за это время подорожали более чем втрое, промышленные — в четыре раза.

